

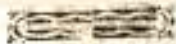

A' ROMAI CSÁSZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 15. Novemberben 1788.

*Hideg van! Fázik a' Török, meg-szüntek a' nagyobb
történetek — lássuk az apróbb Tudósításokat elegyesen.*

A zon szivbéli örömet, mely-szerént *Ferentz* fő
Hertzeg és *Vürtembergi Erőbet* fő Hertzeg
szívszony ennek Hitelse egymást meg-öölök — nints
tehetségünkben; hogy annak valósága-szerént le-ir-
halsuk. A' F. Császár-is éppen *Erőbet* napjára vá-
tatik-vizsza; kit a' Bétsiek ki mondhatatlan nagy
ohajtással várnak. — A' *Budai* Levelek-szerént már
el-készítettett ő Felségének és vele való Vezéreinek
ízámokra *Pesten* a' Szállás, a' mint irtuk vala' A'

mint hírlelik, a' Német Sergek fel-felé a' *Duna*-part-jain vésznek magoknak *Téli-szállást*, sőt némely *Batalionnak* egész *Lintzig* vissza-térnek. — *F. M. L. Gróf Vartensleben* Ur már kezdett a' maga nyavallyáiból helyre-állani; de fő *Vezér Kétsei* Ur, ki ennek nyavallyáságában *Tifzti* helyjét foglalja vala, le-nyavallyáskodott. — *Báró Laudon* Ur kezd nyavallyáiból jobban lenni.

Nagy Betskerekről ezen hónapnak 2-dikán írják, hogy a' *Temes* körül le-felé mindenek építésben, költözésben és földözásban vagynak. Mindeneket sietnek, a' magok meg-maradott barmaikkal és től-ből ki-kapott mozgó jószágaikkal a' magok hajdoni lakó-honnyokba — edgyik az Attyát, máliik Feleségét, gyermekeit és testvérjét keresi. Ezeknek szomorúsággal és reménységgel öszve-elegyedett örömeiket nem lehet egészfzen le-írni. — *Pántsovában* a' házokat többnyire öszve-égették; de a' mellyek meg-maradtanak-is, azoknak falait és más belső készületeit mind semmivé tették. Azonban, némely házokban sokkal többet találtak némellyek, mint ott hagytanak vala; mert a' *Pántsovai* Posta-házat csak nem fenekig gabonával meg-töltve találák; mellyet a' hirtelen el-ment *Törökök* el-nem vihettek magokkal. — *Oppovától* fogva *Pántsován* alól egy darabig ezen Sergek állanak: 1 *Bataliom Palavicini*, 1 *Vallis Mihály*, és a' *Nádasdi*, *Alvintzi*, *Károlyi*, Német *Bánáti*, *Kavernagh* (lovás) Sergek és egy *Divízió* *Vurmzer* Húzfárság, *Klerfé*, *Stuárt*, és *Rávernágh* Fő hadi Vezérek alatt. — A' mi hirtelen bé-szállott Néptünk, még némely helyeken a' *Pántzékben* némely alvó és részeg *Törököket* talál

tanak; kiket fogságságra vittenek. — Már most it-
ten az Oláh Haramiakot és Haza-árulókat vadász-
szák minden-felől — és minden-nap hoznak ezek
közzül *Torantál* Vármegyébe; hol tegnap-is 5-nek
köték-meg a' fát feje felett, — és minden Levelek
bizonyítják; hogy *Dentándl* egy fél-óra járónyi föl-
dön több vagyon 40 akasztó fánál; mellyeken 63
vad-gyümöltsek függenek; kik között 2 gazdag Po-
pák és 2 Afzszonyok vagynak.

Ennek-előtte egy hónappal tüzzel és vassal fe-
nyegetik vala a' Törökök *Belgrádból Zemlint*; most
ezen el-gondolt Szerentsétlenség tsak alig ha Belgrá-
dot nem fogja érni; mert máz fok külömbb külömbb
féle úszó (Battériák) hajókra épített ágyuzó álla-
sok állanak a' mi partjainkon; mellyeket azon tzel-
lal mondanak készítettéknek lenni; hogy a' Bel-
grádi Vizi-Város nevü Hóftátot égő eszközökkel lö-
völdözzék-öszve. — Oktob: 30-dikán 2 foglyok szö-
kének-által Belgrádból t. i. egy vén Német Paraszt
feleségestől; kiket a' Törökök *Jakubánál* fogtanak
vala-el. Ez az Afzszony azt befzéli, hogy mintegy
1000 Parasztok vólnának Belgránban fogva; kiknek
sz szenvedéseket alig lehet ki-mondani — az ő Ura-is
ánnyi páltzát kapott; hogy még most sints eszén
miatta. — Már most bizonyos *Tót-ország*ból vett
Levelekből tudjuk, hogy Török *Grádiskát* még ed-
dig sem nem lödözték sem ostrommal körül nem
vették — 's ezen elztendőben nem is fogják — mi-
vel *Laudon* Táborá már az ő Felségétől ki-rendelt
helyre bé-szállott. — A' Zemlinnél lévő Tábor kö-
vetkezendő Sergekből áll: Hertzeg *Ferdinánd*; *Esz-*

terházi Antal és Gyulai Sámuel gyalog Sergeiből; *Naszfau Vadas és Grófen Húszár* Sergekből. — Né-
 melyek még-sem szüntenek-meg erősíteni, hogy a'
 Nagy Vezér Belgrádnál 100-czerezd magával szállott
 volna Táborba, de fokkal nagyobbban láttatik azok-
 nak Tudósítások az igazsághoz közelíteni, kik azt
 írják, hogy a' Nagy Vezér Belgrádnál és Vidinnél
 2 vigyázó Serget hagyván, maga, a' Bánátban el-
 erőtelenedett Táborának némely részével más-felé
 húzta-meg magát Téli-szállásra — lenne csak most
 egy engedelmes tél!!!

Oktob. 27-diken az iratik egy Levélben: „Az
Erdődi Húszár Serge Oktob. 27-dikétől fogva úban
 vagyon, hogy a' Bánátba érkezhessék, és *Lugos* körül
 Iészen Téli-szálláson. A' Székely Húszárok 5-dik Divi-
 sziójának olyan parantsolatja vagyon, hogy *Berce-
 sténel* maradjon. Az Oláh Regiment *Kézdi-Vásár-
 helytig* ment, és a' gyalog Székelyek a' *Bercesténel*
 fogva *Kézdi-Vásárhelyig* lévő Helységeket foglal-
 ták-el. — Az Oroszok által egy *Plánum* tétetett a'
 F. R. Császár eleibe, mely-szerint az Orosz Sergek
 egészfzen *Bráhiláig* fognak nyomúlui, ha ő Felsége
 minden-nap 30-ezer portzió kenyérrel, és 12-ezer
 portzió Zabbal fogja őket segíteni. A' mondatik,
 hogy ő Felsége ezt meg-ígérte volna, és Hertzeg
Kóburgnak meg parantsolta, hogy magát Orosz Feld-
 marial *Románzovvól* edgyesítse. — Oláh-ország és
 Moldóva; az újabb Levelek-szerint-is csak nem üres
 a' Törököktől. — Orosz Generál *Elmpt* a' m. hóu.
 14-dikén *Hust-felé* tett úttyában az ellenségnek Ser-
 gétől meg-támadtatott vala; de még a' ki-menetelt

nem tudjuk mint vólt. — Orosz Generál *Szoltikou Jafsiban* vagyon máig-is a' maga *Sergével*.

Szeben 3-dik Nov. — „Friss emlékezetekben lehet a' mi Erd. Olvasóinknak, hogy a' *Bozzai Pas-* susnál esett tsatában, másokkal edgyütr, a' második Székely Regementnek Kapitánnya *Vallner* Ur-is el-fogatott vala; kit az ellenség magával el-is vive. Ezen hónapnak 1-ső napján meg-jelenik egy ember Török-köntösben a' *Veres-kapunál* lévő *Paszszufon*; jelenti magát a' mi ott lévő Tisztjeinknek azon szókkal: hogy ő vólna a' *Bozzai* tsatában el-fogatott *Vallner* Kapitány; ki sok vjzontagságai és szenvedései után módot talált a' Törököknek kezekből ki-fzabadulni, és el-szökni. El-beszéltett szomorú esetei ezen embernek olly érzékenyé tevék a' mi Tisztjeinket, hogy leg-ottan köntöfssel és pénzel segítették, és végre *Szebenbe* a' Generál Komandóhoz küldék. Ezen hirtelen való újságon mindenek közönségesen; de nevezetesen azok, kik *Kapit. Vallnert* személlyesen esmerik vala, ki-mondhatatlanúl örvendezének — és annál-is inkább, mivel már egyszer ollyan hire jött vala, hogy *Vallner Bukurest és Konstantzinápoly* között az útan az ő sebeiben meg-hólt vólna. Eleibe állittatik az Erdélyi főigazgató Hadi-Vezérnek; ez, nehogy valami tsalárdság találtassék a' dologban, külömbb külömbb kérdéseket tészén eleibe: kérdi az Obesterét és más Tiszteket azon Regementnél; melyre tett feleleteiből észre-vévén ezen Fő-Vezér, hogy tsalárdság lap-pangana a' dolog' háta-megett, kezdenek azon emberrel más hángon beszélleni; örizetet szólittanak,

és kényszerítik, hogy a' hamiság *Supellója* álló búvnek-ki, és a' *Vallner* all-ortzáját húzná-le a' maga pofájáról. Ekkor el-hagyattatván a' maga előbeni vakmerő bátorságától, térdre esik a' fő Vezér Ur előtt, és meg, vallá, hogy minden eddig mondott szavai hazugság volna; mert ő az Orosz Sergebéli Káplár *Szelefi*. — „Ez az ember még Aprilisben szökött vala-el a' *Veres-kapundl* lévő Palfazusról; a' *Rikhtárd* Kapitány Kompániájából; általment az ellenséghez, és ennél szolgálatot vállalván — a' mondatik, hogy e' lett legyen az a' Gaz-ember, ki a' Törököket másod izben is *Pripordnál* a' miénk ellen vezette vala. Most az ötlött elzébe, hogy visszajöjjön, és a' Bánátban ő Felségénél, a' maga áll-ortzás hazugságaival ajándékokot nyerjen; de nem a' Bánátba, hanem Szebenbe vittek, hol az az egész tsalárdság nap-fényre jött.

Kapitány *Vallner*, a' maga sebeiben *Bukarest* és *Konstántzinápoly* között bizonyosan meg-holt. Szerentséfebbek voltak némül némül-képen Kapitány *Jeleki* és Fő-Hadnagy *Gácz* Urak; kik nohaszánokozásra méltó szerentsétlen rab-lántzok között, de csak ugyan életben *Konstántzinápolyba* vitettek — a' mint ezt a' magok tulajdon Levelekből tsalhatatlanul tudjuk. Ezen Levél sokkal méltóbb az olvasásra, hogy-sem mi azt a' mi Levelünkbe is béiktatni el-múlathatnok; annál-is inkább, mivel ebből a' Törököknek azon módjok, mely-szerint szoktanak a' mi Fogjainkal banni, világosan ki-tetfzik: a' Levél ez: „En a' *Tomósi* Palfzusnál a' *Sinai* Klasztromból lett el-fogattatásom után 10 napok alatt

„ *Konstantinópolisban* vitettem. Mi olly sebes lovag-
 „ lással mentünk, hogy az ember azt gondolta vol-
 „ na, mindenünknek nyaka szakad — és 2-szer
 „ el-is esett a' ló velem — el-nem eshettem én a'
 „ lóról; mert mi a' terhelt 'Sákok teteibe völtünk
 „ fel-tétetve: kezeink hátra, lábaink pedig a' ló-
 „ hasa alatt keresztül keményen meg-lévén kötöz-
 „ tetve. Velünk azután, az egész Világon leg-ke-
 „ gyetlenebb módon bántanak; úgy hogy, nekünk
 „ azt minden órában kellették vala tapasztalnunk,
 „ hogy mi a' mi Pogány ellenségünknek keze kö-
 „ zött volnánk. Aprilisnak 12-dikén bé-érénk *Kon-*
 „ *stantinópolisban*; itt leg-ottan 12 el-mettzett Ke-
 „ resztény fejeket öszve-fűzvéen nyakamba akaszták,
 „ és úgy hordoztatják vala velem az egész Váro-
 „ son keresztül kószul, hol az egész Nép nevettséges
 „ tsúfalódásának tárgyául tétettem vala-ki: még
 „ csak az aszszonyok-is szemem-közé pögdösnek va-
 „ la. — Költ *Konstantinópolisban*, Juniusnak 25-di-
 „ kén. 1788. — *Gájtz*.

„ Én élek, és minden jó, valamit én ezen a'
 „ Világon tapasztalok, csak-is az az egy, hogy é-
 „ lek. A' Törököknek velünk való kegyetlen bá-
 „ nása minden emberi meg-foghatást és hitelt fel-
 „ lyül mül, és én ezt nem-is próbálom kegyelmed-
 „ nek le-irni. A' mi szabadulásunknak reménysége,
 „ akár-mely meszse legyen-is e' töllünk, még-is
 „ csak ez az egy az, a' mi minket vigasztalhat.
 „ A' Frantzia Követ Gróf *Bhoiseül Gouffier* tellyes
 „ igyekezetével azon vagyon, hogy a' mi forsun-
 „ kat jobbithassa; és egyedül néki köszönhetjük,
 „ „ hogy

„ hogy én és *Gájtz* vasat nem viselünk: a' mi más
 „ embereink a' fogoly Raboknak kemény békoi kö-
 „ zött tézlik minden-nap éhen a' magok kezesves
 „ szolgálatjokat. A' más nyomorúságok között u.
 „ ralkodik itten a' *Pestis*-is; melyben a' *Tömlö*-
 „ tzünkben minden-nap 4 — 5 hal-meg. Az én
 „ *Kompániámból* már kettő, a' *Vallneréből* 4-en,
 „ a' *Székeléből* kettő, és a' *Báró Rauberéből* 1 meg-
 „ holt. *Konstántzináplyból* *Juniusnak* 26-dikán,
 „ 1788. — *Jelcki*.

Az *Erdödi Húszár Serge*, mely ezen háborúban
 mindenek felett ki-mutatta magát, mégyen a' Nagy
 Táborhoz, valamint az *Anspach* Vasas Serge-is —
 6-dikban mindenik *Szébenbe* váratik vala.

A' Fő-Hadi-Tanátsznak jelentései,

(**) *O-Grádskából* Oktob. 30-dikán költ. A'
Bródi Határnok Regiment *Obeslijdinántja Kováts*
vits jelenti Vezér *Báró Laudonnak*, hogy Oktob. 23'
 dikán két Török hajók, melyek közül mindenikbe
 30 vagy 40 emberek férnek *Beljinóból Dragajlováts*-
ra a' *Száva-vizőre*, kétség kívül azért hozattak,
 hogy azokon mi-hozzánk által hajókazván valamel-
 lyik örizetünkre üszenek. Mihelyt az említett *Obs*-
lajd. azon Török hajóknak meg-érkezésekről Tudó-
 sítást vett, leg-ottan el-küldötte *Novák* Harambasát
 némely Szabad-sergefekekkel, azon Török hajóknak
 el-rontására: melyeket a' Harambasa jó móddal el-
 is roptott és hammúvá égetett. — A' Hadi-fegyver-
 tárnok *Báró de Vins* jelenti, hogy Oktob. 24 dikén
 az első *Bánál* Regiment *Obeslere* Gróf *Pejatsévits*,

Pozvizd nevü Török Várnak határáról, feles szénával terhelt szekereket hozott által *Tzernipotokra*. Következendő napon mintegy 100 főből álló Törökök gyalog és lovon érkezvén, egy vigyázatunkot, mellyen egy Káplár 20 köz-legénnyel áll vala, igen markoson meg-támodták; de a' szomszéd őrizeteken lévő Tisztek azon Káplárnak segítségére érkezvén, az ellenséget kevés ideig tett ellent-állás után meg-futamtatták, és egészen *Pozvizd* Váraig visszakergették. Ezen tsatában 10 Törökök a' viadal-helyén halva maradtak, a' többit a' sebesekkel edgyütt az ellenség magával el-vitte: részünkről 3 köz-legény sebeket kapott. Az Obester *Pejätsevits* meg-adja Fő-Hadnagy *Marbertnek* a' ki ezen tsatának Vezére vala, azt a' tiszteletet és bizonyosság tételt, hogy legénnyeit jól vezérelte. — Mint-hogy a' mi Sergeink az erdőket szintén a' *Zettin* nevü Török Várig el-foglalták és őrizettel tartják; a' *Lajdevátzban* szálláson lévő *Oguliner* Májor *Portner* gyakran az erdőből Szabad-fergeseket küld-ki, a' *Zettin* Várbélieknek nyughatatlanítására. Illyen módon Oktob. 23-dikán a' *Serefsánusoknak* Vezérlője *Petritza Renduluj* a' keze alatt valókkal *Zettin*ig elé-nyomúlt; és a' melly épületek a' Váron kívül még fenn állanak vala, azokat igen sok kazal szalmákkal és gabonával edgyütt fel-gyújtotta: a' Törökök ekkor ki-ütöttek ugyan a' Várból, de nem bátorkodtak a' miéinket kergetni.

A' *Zemlini* Fő-Tábortól Novemb. 4-dikén költ: A' *Supánek*-felé, és *Pekniken* által *Méhádia*-felé küldött kerülő vizsgálódó Seregnek jelentése-szerént,
Méhá-

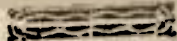
*Méhádiát a' Törökök el-égetvén, Supáneken keresz-
tül el-takarodtak egészen Orfordig. Ezen kívül
Zemlin tályán semmi nevezetes hír sintsen. A' vizea
túll lévő Török Tábor Novemb. 3-dikától fogva na-
gyon meg-kevesedni tapasztaltatott. Eddig vagyon
a' Hadi-Tanáthoz jött jelentései. (••)*

Elegyes belső és külső Tudósídsók.

*Zemlin 2-dik Novemb. — „ Pántsova mellől
küldött Levelem után egynéhány órával olly paran-
tsolatunk érkezik, hogy más-nap virdadtakor in-
dúljunk ismét Zemlin mellé; a' hová-is Oktob. 28-
dikán meg-érkezvén, azolta még eddig Sátorok a-
latt múlatozunk itten, 's ugy véljük, hogy ezen hó-
napnak közepéig Sátorok alatt-is fogunk lenni; mi-
vel ő Felsőge itt Zemlin mellett most épített mint-
egy 14-ezer emberre való Kunyhokat, a' mellyek-
ben, ha el-készülnek, ugy lehet, hogy mi-is benne
telelünk: minthogy ugy haljuk, hogy 11 Gránátéros
Batalion és ezen 4 Magyar Regimentek, u. m. H.
Ferdinánd, Eszterházi Antal, Gyulai Sámuel és a'
Grafen Húszárjai itt fogunk Zemlinben, a' körül
fekvő helyyeken, és a' most készítésben lévő Guny-
hokban telelni. Egy Bétsi Levélből olvaszuk, hogy
azok a' Tábori-Orvosók, (*Chyrurgus*) kik bizo-
nyos apró Beteg-házokra viselnek gondot, és ma-
gokat szorgalmatosoknak lenni meg-bizonyítják, em-
lékeztető arany-pénzel ajándékoztatnak-meg. —
Feldm. Laudonnak az az akarátja, a' mint írják,
hogy 30-ezer Népünk a' Száván által-költözzék —
már az mi végre? azt az idő mutatja-meg — az
igye.*

igyekezet az, hogy Belgrádnak minden külső Városait öszve-égessék, hogy azokban Törökök ne telelhesenek a' télen. — Azt bezzélik, hogy a' *Dragonyos* Regementeket mind *Vasas* Regementekké kíváná ö Felsége által változtatni; és azoknak könnyü Paripájokat a' Magyar Húszároknak adván által, ezeknek Stájer lovakat adnak. — Azokon a' Réklutákon kívül, mellyek a' Tseh-országból és Morvából ki-hozott Sergek földözására tartoznak, tsak egy fegyveres-is *Tseh* és *Morva* Országból ki-nem hozatik, az ujj rendelések-szerint; és így e'-szerint itten mindég egy 60-ezerből álló Tábor marad. — Itt Bétsben némelleyek azt kívánnyák erőfitteni, hogy még egynéhány Húszár Regementek-is fognának fel-állittatni, a' Magyar gyalog Sergekből; kiknek helyét Réklutákkal töltenék; e' pedig így esnék-meg, hogy egy Húszár Regementet kettőre pótolnának gyalogból, hogy a' Hadi-tudományokban annál hamarébb készek lehetnének. — A' F. Tsáfszárt egész Béts nagy ohajtással várja, a' mint már meg-irtuk vala; de itten mulatni tsak addig fog, míg a' maga kedves Testvérét Hertzeg *Leopoldot* meg-ölelheti, és annakutánna megint a' maga mostani szorgalmatofságának helyére mégyen. *Leopold* Hertzegről pedig ugy vélekednek, hogy míg a' háború tartana, Bétsben fogna maradni. Azt-is egynéhány Levelekből olvassuk, hogy 2 Orosz Generálisok vólnának Bétsbe meg-érkezendők; kik az ezután folytatandó Török háborunak módjában fognának munkálódni — mindenek ugy láttatnak folyni, hogy hirtelen békességet reményleni nem lehet.

Feldm.

Feldm. *Láscinak* a' téli Táborigészületeit nem ré-
giben le-vivék a' Táborhoz Bétsből; melyből csak
azt gondolhatni, hogy nem igaz némellyeknek azon
Tudósítások, hogy ezen Vezér Úr a' Tábort ott
hagyván visszajöne.

A' múlt hónapnak 21-dikén, a' *Wurmzer* Re-
gementének Obester Ura *Oravitzán* egy 3 Felségétől
küldetett parantsolatot el-olvastata, mellyel kegyel-
méssen rendeltetik, hogy azok az 25 faluk, a' mel-
lyek *Oravitzát* fel-prédálták vala, minden lopott
jóságokat visszajadgyanak, és a' héjjánóságokat
kész pénzel ki-fizessék, mellyet ha meg-tselekednek,
akkor semmi büntetések nem fog lenni. Ennek a'
parantsolatnak halgatására pedig a' Fálu-Bírák hi-
vatalasok valának. A' Búrósek ezt a' nagy atyai
kegyességet meg-köszönék, és fel-fogadják, hogy a'
parantsolatnak bizonyoson eleget fognak tenni. Az
ólta már egymási érik a' szekerek, a' kik az elesé-
get *Oravitzára* hordják. Meg-vagyon már a' Báná-
tusban minden-jétől a' bátorság; ugyan azért haza-
is mehet immár minden lakós.

Khotzim. Tudván az ide való Hazának töké-
letesen minden sorfait, tán lesznek még olyanok a'
Hazafiak közzül, kiknek hasznokra szolgálni fog e-
zen Tudósítás-is, hogy noha kevesen maradtanak
Khotzim Várofsában a' Török idejében volt Lakó-
fok közzül, mindazáltal semmi tsorbája nints már
azon számnak, a' melly a' Polgári társaságot egy
téres Városban tökéletessé tehesse. Mintha régen
készületben lett volna a' Népség az ide való köl-
tözködésre, bármilya néztük külömbb-féle Fami-
liák.

liáknak óránként nőtt szaporodását. Ha így folytatatik a' meg-telepedés, ez és *Páris* Városa közt közt kevés idő múlva nem igen nagy lesz a' különbség. Vízfza-térnek sokan még azok közzül-is, kik *Osman* Bafsa Zászlójának árnyéka alatt megmaradni kívánkoznak, ha a' *Mahométi* Vallás-tételnek gyakorlását a' fellyebb-valóságtól ki-nyerhetik; ez-is nékik meg-engedett. Akárki házat 's fundust fel-vészen, tsak ollyatén fel-tétel alatt nyerik-meg, ha az előbbi Ura vízfza nem jő, és Sajátjának birtokába vízfza lépni nem kívánkozik, a' vízfza-térteknek pedig azonnal által engedjék. Mindenünk vagyon, szükséget nem tudunk, vig napokat élünk reménységünkön fellyül. A' Mester-emberek száma is nagyon nevedik.

Augustusnak 12-dik napján azzal a' Királyi rendeléssel, mellyel parantsoltatik, hogy minden-féle Vallású emberek közönségesen edgyesülvén, egy helyre temetessenek, egyfzersmind az-is parantsoltatott, hogy a' Familiáknak Kriptáji-is mind a' Városokban, mind a' falukan szintén ugy, valamint a' közönséges Kripták, a' Templomokból ki-irtassanak, és a' közönséges temető-helyekre tétessenek. Ez miatt a' Tseh-orzági Gubernium valami kérdést tett, melyre 15-dik Septememberben rendeltetett, hogy nem szabad semmi-féle, ámbár bé-záratott Templomban, avagy Kápolnában, Kriptát tartani; ugyan azért ujj Kápolnát-is nem szabad erre a' tzelra építeni; hanem minden illyen különös Familia-kripták a' Városokban-is, a' falusi jószágokban-is a' közönséges temető-helyre tétessenek, de még-is arra mindenkor

vigyázni kell, hogy az ilyen Kripták igen nagyok ne-légyenek, ne-hogy igen nagy helyet a' közönséges temető-helyből el-foglaljanak. Mindazonáltal szabad léfzen különös helyet-is a' Familiák temeté-
 fekre választani, tsak azt Kápolna építés nélkül, és a' helységen, avagy Varosan kívül temető-helyek iránt tétetett rendelések-szerént választás, 's rendel-
 lyék a' Familiák.

Egy szép Keresztényi türedelmi példa.

*Erdélyből Kakasdról, 15-dik Oktob. — „ Kedves
 „ Kurirom és hajdoni Tanuló-társam! „ Ne irtózd
 „ ezen türedelmi példát olvasni, mellyet a' feleba-
 „ rati-szeretettől kényszerítettett pennám mint egy
 „ refzketve ir elődbe. — Midőn a' Német katonák
 „ Máros - Vásárhelyről az ellenséggel való tsatázás-
 „ ra ki-indulnának: Az *Augustana* Vallás-tételen lé-
 „ vő Tisztek kérik vala a' Sz. Régeni Szász Prédi-
 „ kátort, hogy jöne-bé *M. Vásárhelyre*, és el-indu-
 „ lásokkor *prédikállana* nekik; és az Ur-vatsoráját
 „ szolgáltatóna-ki; mely végre ki-kérék a' *M. Vásár-
 „ helyi* Réform. Kollégyom Auditoriumát; mellyet a'
 „ böltö Kurátor Urak oda-is igérének. Meg-érkezik
 „ ezen tzelra a' Szász Prédikátor, 's mikor az *I-
 „ teni-tisztelethez* kívánnának fogni, hát suholt suits
 „ a' nevezett *Kollégyom Humánissimus Seniora* el-
 „ vitte magával az Auditorium' kúltját; mely mi-
 „ att a' mezőn kellett a' Szent *Isteni*-szolgálatot
 „ véghez vinni. Reményletted volna-é ezt a' *Ma-
 „ rós - Vásárhelyi* Réformátusoktól!! Hiszem; ha az
 „ *Humánissimus Senior* mingyárt tudatlanságból é-
 „ tett*

„ fett történetből vitte volna-is-el a' költsat — —
 „ mely igen vastag történet volna, és bizonyosan
 „ valamelyik *Clarissimus* Professornak kellete-felett
 „ való buzgóságából kellett történni. — Nem volt-é
 „ az egész Városban egy Lakatos; ki egy *Coetus*
 „ *Cassájabéli* kopott garasért az ajtót szívesen ki-
 „ nyitotta volna? — 's hát mire való a' Kis-Tem-
 „ plom? (Ispotálybéli Templom) arra-é? hogy a' mi
 „ Hazánkért tsatára induló felebarátink a' mezőre
 „ kéntelenítteszenek a' Sz. *Sákramentummal* való é-
 „ lésre ki-költözni a' Városból? Látodé Barátom
 „ mely vén lábön áll még sok helyeken a' türede-
 „ lem! ezt a' mi világosabb szemü embereink sokon
 „ szégyellik, és — ha ezt meg-tudnák a' Német-or-
 „ szági *Akadémiákban, Univerzitásokban*, hol a' mi
 „ Deákjainkat atyafiságoson szokták az *Evangélikus*
 „ Professorok fogadni; és sok helyeken enniek-is
 „ adnak — vallyon mit gondolnának felöllünk. —
 „ Torda Vármegyében a' Barmok láb és száj fá-
 „ jásbán sinlenek — sőt még az emberek-is sok
 „ helyeken. — Ely kívánságod-szerint s. t.

Külső-orzági Tudósítások.

Hitelt fellyül múlt dolgok azok, mellyeket *Kon-*
stántzinápolyban, a' Népek tsendességben való tar-
 tásáért szoktanak hirdetni. — Ezek azt hirtelik it-
 ten, hogy a' Portának 8000, a' Német Tsálfárnak
 pedig 20-ezer Népe esett-el tsak Dubitzánál, mely
 kézzel fogható hazúgság. — Már most szüntelen a-
 zón hányva veti az esztét a' Divány, hogy a' télen
 táborozzanak-é? vagy tsak óltalmazólag halgatván;

a' Tavasatra még 150-ezer Népet szerezzenek mo-
tani Táborjokhoz, és akkor egyszeriben röviden fog-
ják a' dolgot; de még eddig meg-nem határozhat-
ták. — Konfántzinápolyban az *Oroszokról* nem-is
igen beszéllenek, a' mint írják; mintha ezektől vagy
tellyességgel nem félnének, vagy háborujok sem vól-
na velek — azonban a' *Kaputány Bassárol* igen rosz
ítéletben vagynak. E' szüntelen tsak kéri *Otzakov*
alá a' segítségét; melyből a' tettzik-ki, hogy itt a'
Törökök sokat vesztenek. — Az *Oroszok* máig-is
szorgalmatosan ostromólják *Otzakovat*, és nem akar-
nak ennek ostromlásától addig el-állani, míg meg-
nem veszik; de, a' *Pesthi Ujságok'* el-hibázott Tu-
dósitáfa-szerint — nints még *Orosz* kézben. — Ugy
láttzik, hogy a' Törökök mi ellenünk táborozni fog-
nak a' télen-is. — *Pruszszia* — noha inkább szere-
ti a' bódog békeséget, mint a' *Státus* kátával és
veszedelmével foglalt *Birodalimot*; még-is fegyverét
feni; de máig se tudjuk mi végre, ezt írják *Berlin*-
ből. A' *Sergek* kéfzen állanak; ha a' szükség ki-
vánnya nekünk-is hadakozni kell. — Némely *Leve-*
lekből olvásuk, hogy a' *F. Tsászári* és a' *Pruszszus*
Udvar között kötendő szövetség munkába vólna;
de igazságáról jót nem állunk a' dolognak.